

Н.Б. Омарбекова¹
А.М. Бакирбекова²

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
(E-mail: ¹omarbekova_nazerke@mail.ru, ²aigul_bakirbek@mail.ru)

Қызмет көрсету саласындағы кәсіпорын инновацияларының дамуы

Аннотация. Қызмет көрсету саласы XXI ғасырдың әлемдік экономиканың дамуына әсер ететін маңызды сала болып табылады. Бұл мақалада Қазақстан Республикасындағы қызмет көрсету саласының қазіргі инновациялық деңгейі, кәсіпорын мен ұйымдардың инновациялық даму және ұйымдастырушылық мәселелері қарастырылған. Атап айтқанда, авторлар Қазақстан Республикасындағы қызмет көрсету саласына инновацияны енгізудің негізгі мәселелері ретінде кәсіпорынның өз қаражатының жетіспеушілігі мен инновация құнының жоғары болуы деп есептейді. Сондықтан, қызмет көрсету саласына инвестиция тарту үшін маркетингтік, ұйымдастырушылық және экологиялық жағдайын жақсарту мәселелерінің қажеттілігі туралы айтылады. Өз кезегінде, кәсіпорынның инновациялылығы, қазіргі кездегідей ғылыми зерттеуге жұмсалатын қаржы көлемімен емес, жалпы еңбек өнімі мен кәсіпорынның бір адамға бөлгенде тапқан жылдық пайдамен есептелу қажеттілігі қарастырылған.

Түйін сөздер: қызмет, инновация, инновациялық қызмет, инновациялық даму, инновациялық белсенділік, инвестиция.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2789-4320-2021-3-126-132>

Кіріспе

Қазіргі экономикада инновацияның рөлі айтарлықтай өсті. Инновацияны қолданбай бәсекеге қабілетті, жаңашыл өнімді жасау іс жүзінде мүмкін емес. Қазақстанда инновациялық даму деп технологиялық инновацияларды енгізу мен коммерцияландыру деп түсіндіріледі.

Қазіргі таңда көптеген кәсіпорындар жаңашылдық алып келуге қаржы жұмсағысы келмей, басқа басқа кәсіпорындардың технологиялық инновацияларын қаржыландырады. Бұл мақалада қызмет көрсету саласындағы инновацияның деңгейі, инновация түрлерінің мазмұны және кәсіпорын мен ұйымдардың инновациялық мәселелері қарастырылған.

Мақсаты. Қазіргі замандағы қызмет көрсету саласы кәсіпорындарының инновациялық даму ерекшеліктерін анықтау.

Міндеті.

- Қызмет көрсету саласының қазіргі кездегі инновациялылығын қарастыру;
- Қызмет көрсету саласындағы инновация түрлерін анықтау;
- Қызмет көрсету саласындағы кәсіпорындар мен ұйымдардың мәселелерін жүйелендіру.

Тарихы. Көптеген зерттеушілер өз мақалаларында экономикалық субъектілерді дамыту үшін өндірістік процеске өзгеріс алып келетін инновацияны тұрақты түрде енгізіп отыру керек деп есептейді. Ұйымның инновациялық дамуын тұрақты өзгеріс енгізу және инвести-

ция негізінде басқару тәсілдері қажет болғандықтан, даму мен инновация тең дәрежеде қарастырады. Ірі инвестициясыз – инновация, инновациясыз – ірі инвестиция болмайды.

Зерттеу әдісі

Бұл мақалада салыстыру, бақылау, статистикалық тәсілдер қолданылған.

Қызмет көрсету саласындағы ұйым инновациялық, инновациялық емес болуы мүмкін. Кәсіпорынды дамыту мақсаты – бәсекеге қабілетті өнім беру, егер өнімнің сапасы төмен болса, мемлекеттің немесе өзін-өзі реттейтін ұйымдардың стандарттарын тарифтер арқылы анықтау қажет.

Нарықтық жүйеде шаруашылық жүргізудің және нарықтың ашықтығы үшін қызмет көрсету салаларының инновациялық дамуы маңызға ие. Ол нарықта өз дәрежесін ұстап қалуға, сонымен қатар бәсекелестік қабілетін жоғарылатуға, экономиканы әртараптандыруға және сұраныстары үнемі өзгеріп отыратын тұтынушыларға бар қызметті жетілдіру, нарыққа жаңа, заманауи қызметтерді енгізеді.

Талқылау

Қызмет көрсету саласындағы болып жатқан басты процестер - жаһандану болып табылады. Ол Қазақстанның халықаралық ұйым мен ДСҰ-на, отандық кәсіпорындардың әлемдік нарыққа кірумен және ішкі нарықта бәсекелестіктің күшеюімен сипатталады. Қызметтік саланы дамытудың басқа үрдістері мен процестеріне келесілер жатады:

- жоғары технологиялық қызметтерге сұраныс;

- ұйымдастырушылық интеграция, халық шаруашылығының әртүрлі салалары мен түрлі қызметтік секторларын біріктіру мен ынтымақтастандыру;

- қызмет көрсету саласы- ұлттық экономиканың ғылымды қажет ететін саласы. Әсіресе медицина, білім салаларында қажеттілік байқалады.

- электронды бизнесті жүргізуді қамтамасыз ететін күрделі ақпараттық жүйе, компью-

терлік бағдарламаларды және телекоммуникация мен әлеуметтік желілерді қолдану;

- фирманың материалдық емес активтері есебінен нарықтық капитал құрылымының өзгеруі;

- банк және сақтандыру салаларының, сондай-ақ жылжымайтын мүлік нарығының өнімдерін біріктіретін қаржы қызметтерінің үлес салмағын ұлғайту [1];

- қызметтік нарықтағы тұтынушы рөлінің қосарлануы.

Егер бұрын тұтынушы тек объект ретінде қарастырылса, қазіргі уақытта ол субъект ретінде бірнеше функцияларды атқарады. Қазіргі уақытта қызмет көрсету саласының дамуына әлеуметтік дамудың тигізген септігі айтарлықтай көп.

Біріншіден, бұл өнеркәсіптік өндірістің жоғары кіріс кедергілеріне әкелген әлеуметтік өндірістің ұйымдастырушылық-экономикалық іріленуі, интеграция және экономика салаларының шоғырлану процестері [1].

Екіншіден, нарықтағы ұсынушылар санының артуы. Ол өз кезегінде нарықта бәсекелестік тудырып, тауар сапасының жоғарылауына алып келеді.

Үшіншіден, ғылыми-техникалық процестің жылдам дамуы.

Төртіншіден, циклдік көрініс пен әлеуметтік процестер өндірісінің арасындағы байланыс.

Қызмет көрсету саласының бірнеше саласы, мысалы, келесідей түрлері: денсаулық сақтау, білім, тұрмыстық-коммуналды, жарық және сумен қамтамасыз етуші салалар адам өміріне өте маңызды болғаны үшін мемлекет тарапынан бақыланып, қаржыландырылады. Сонымен қатар, қызметтік сала әлеуметтік өндіріспен интеграцияланады және ұлттық экономиканың көптеген салаларымен тығыз байланысады.

Қызметтік саланың дамуына әсер ететін үш себепті атап айту қажет: нарықтың өзгеруі, өндірістік жүйенің және еңбек ресурстарының құрылымы мен сапасының өзгеруі.

Индустрияландырудан кейінгі алдыңғы қатарлы мемлекеттердің экономикасының дамуы қызмет көрсету саласының өнеркәсіп са-

ласына үстемдігін артты. Осы мемлекеттердің ЖІӨ-ң үлесі 70-75%, ал қызметтік салада жұмыс атқаратын адамдардың үлесі 66-76%. Қазақстан Республикасының ЖІӨ-і үлесі 55,1% (2020ж.) [2].

Қазіргі уақытта экономиканың өсуіне әсер ететін қызмет көрсету саласының факторлары қалыптасты (заманауи ақпараттық технологиялар, интеллектуалды әлеует, қаржы саласының қызмет және т.б.) және олар инновация белгілеріне қарай төмендегідей жіктеледі.

Кесте 1

Қызмет көрсету саласындағы инновациялардың жіктелуі

Белгі	Инновация түрі
Маңыздылығы бойынша	Негізгі, жақсыландыратын, жалған инновация
Бағыты	Кеңейтуші, ауыстырушы
Іске асыру орны	Пайда болу, енгізу, тұтыну салалары
Әзірлеуші	Кәсіпорын немесе сыртқы күштер
Масштаб	Жаңа сала, барлық салада қолдану
Жаңашылдық деңгейі	Жаңа ғылыми жаңалық негізінде, қолданыста болған жаңалық негізінде
Нарыққа шығу уақыты	Көшбасшы, ізбасарлар
Қолдану саласы	Технологиялық, ұйымдастырушы-басқару, ақпараттық
Қызмет көрсету саласының инновациялық бағыты	Инновациялық қызмет, инновациялық бизнес
Ескерту: авторлармен [2] әдебиет негізінде құрастырылған	

Қызмет көрсету саласында жұмыс жасайтын ұйымдардың стратегиялық бағыты мен құрылымдық элементтері келесідей инновация түрлері бойынша қалыптасады:

1.Технологиялық инновация – жаңа қызмет түрін ұсына алатын технологияларды

енгізу. Ол қоғамның алдағы дамуы үшін өте маңызды сала.

2. Қызметтік инновация – қызметтердің сапалық сипатын, құрылымын, құндылығын арттыру. Қызметтік инновация тек нарықта жаңа тауардың пайда болуымен ғана емес, сонымен қатар, процесс пен технологиялық операциялардың жақсаруымен тікелей байланысты.

3. Басқарушылық – басқаруда жаңа тәсілдерді енгізу, шешім қабылдау, қызмет көрсету саласында жаңа ақпараттық-коммуникативты ресурстарды пайдалану.

4. Әлеуметтік-экономикалық- халықтың тұрмысын жақсартуға арналған қызметтік ұйымның әлеуметтік және экономикалық функцияларының өзгеруі,

5. Қаржылық – жаңа құралдар мен қаржыландыру технологияларының пайда болуы [3].

Қызмет көрсету саласындағы инновациялардың келесі түрлері: цифрландыру, жаңа технология жүзеге асырылуы - қазіргі заманның басты талабы болып есептеледі. Қазақстан Республикасында цифрландыру технологиясына көшіп жатқан сала - банк саласы. 2019 жылғы банктер арасындағы рейтингте көшбасшы болған – Kaspi bank. Kaspi bank соңғы уақытта банк саласында инновациялық қызмет және тауар өндірумен айналысады. 2014 жылы қараша айында банк нарықтаға тауарлардың бағаларын салыстыру және несие алу үшін «Kaspi дүкен» онлайн-агрегатын іске қосты. 2016 жылдың тамыз айында тауарларды бөліп төлеуге мүмкіндік беретін «Kaspi Red» жүйесі іске қосылды. Қазақстан Республикасы нарығындағы ең инновациялық өзгеріс - ақшасыз қолма-қол төлемдердің дамуы. 2016-2017 жылы нарықта Kaspi Gold және Kaspi.kz қосымшасы жұмыс істей бастады. 2020 жылы Kaspi.kz қосымшасымен – 6млн. адам, Kaspi Gold картасымен - 4,5 млн.адам қолданды. 2019 жылдың қорытындысы бойынша банк өз активтерін (ROA коэффициенті 9% құрады, одан кейін «Банк Хоум Кредит» АҚ ЕБ – 8,4%) және меншікті капиталын (ROE коэффициенті – 77%, екіншісін Банк Хоум Кредит – 48%) пайдалану бойынша ең тиімді болды. Бір жыл ішінде таза пайда 73%-ға өсіп, 175 млрд.тенгеге жеткен.

Kaspi bank-тың негізгі мақсаты адам өмірін жеңілдету. Банк қазіргі таңда тек Қазақстанда ғана көшбасшы емес, сонымен қатар Apple, Google, Amazon, Alibaba сияқты әлемдік кәсіпорындарға бәсекелес болуда. Осындай кәсіпорындардың технологиямен және үлкен көлемдегі ақпараттармен жұмыс жасау мүмкіндігіне қарап, олармен бәсекелес болу деген жоғары стандарттарға ие болу деген сөзді білдіреді. Алайда, тек жоғарғы технологиялы болу жеткіліксіз. Адамдар мен олардың қажеттіліктерін пайдаланушыға да, бүкіл нарыққа да әсер ете алатын жеткілікті және ыңғайлы құралдармен біріктіретін тәсіл қажет.

Қызмет көрсету саласының өнімдерінің тиімділігін арттыру үшін жаңа қызметтер өндіріп, бар қызметке жаңашылдық енгізіп, жетілдіру қажет. Тауар мен қызмет арасындағы айырмашылықтар көбінесе инновациялық бастамаларды енгізу кезінде қиыншылыққа тап болады. Осы салада жұмыс атқаратын ұйымдардың алдында тұрған мәселе - дәстүрлі инновацияның болмауы.

Қазақстан мемлекеттік секторға бәсекеге қабілетті отандық әзірлемелерді сатып алу мәселесін пысықтауда. Үкімет сандық жобалар және венчурлық қызметті ынталандыру үшін келісу рәсімін оңайлататын ұсыныстар енгізуде. Ақпараттық қауіпсіздіктің 10 жедел орталығы құру жұмыстары жалғасуда [7].

Қызметтік ұйымдардағы инновацияның ерекшелігі тек оның құрамында ғана емес, сонымен қызмет көрсету әдісі және оны жылжытуда. Яғни, қызмет көрсетудегі инновация объектісінде емес, процесінде. Осыған орай, қызмет көрсету саласындағы инновацияны басқару тауарлық өндіріске қарағанда қиындау.

Инновациялық қызметтің нәтижесіне инновациялық әлеует тікелей әсер етеді. Ғылыми әдебиетте осы санатқа қатысты бірнеше тәсілдер бар. Соларды қарастырайық:

- мемлекеттің ғылыми-техникалық әлеуеті. Мысалы, ғылыми –зерттеу, жобалық, эксперименттік, тәжірибелік полигондар, оқу орындары, техникалық құралдар[4];

- қоғамның инновациялық кәсіпорының ғылыми-техникалық, өндірістік, еңбек,

материалды-ресурстық және басқа да мүмкіншіліктерін қабылдауға дайын болуы [5];

- инновациялық процесс қатысушысының ресурстарды жұмылдыруға қабілеттілігі, мүмкіндігі, дайындығы және процестің сол бөлігінде оны жүзеге асыру үшін ұйымдастырушылық механизмдегі белгіленген мерзімде және шығындарда қатысушының рөлі [6].

Сондықтан, инновациялық әлеуеттің келесідей маңызды элементтерін атап көрсетуге болады: материалдық ресурс, қоғам, қаржы және интеллектуалды әлеует. Экономиканың инновациялылығының көрсеткіші- инновациялық белсенділік болады. Ол ұйымдастырушылық, технологиялық және маркетингтік инновацияның үлес салмағына байланысты.

Инновацияның даму деңгейі ұйымның белгілі бір уақытта инновациялық белсенділігіне, жалпы және нақты бір қызметте орын алуымен анықталады. Инновациялық қызметтің қарқындылығын бағалау технологиялық инновацияға кеткен шығынмен есептеледі. Яғни, технологиялық инновация шығынының жалпы өндірілген қызметке қатынасы.

Қызмет көрсету саласына инновацияны енгізу кәсіпорын деңгейімен анықталады: деңгейі жоғары болған сайын, инновацияға деген қажеттілік артады. Интеллектуалды қызметпен, техникалық және технологиялық жетістіктермен байланысы бар ұйым жоғары деңгейлі болып табылады. Ондай кәсіпорындарға компьютерлік қызмет, бағдарламалық қамтамасыз ету, байланыс, денсаулықты жақсарту қызметтерін көрсететін кәсіпорында кіреді. Ал, төмен деңгейлі ұйымдарға әлеуметтік қызмет, жөндеу жұмыстарын ұсынатын кәсіпорындар кіреді.

Егер, қызмет көрсету саласының инновациялық белсенділігі туралы айтатын болсақ, оған келесідей ерекшеліктерін атап өтсек болады. Біріншіден, менеджмент пен маркетингтің жетілу деңгейіне байланысты. Екіншіден, көптеген инновация түрлері үшін ғылыми-зерттеу мен көп қаржының қажеті жоқ, әлемдік және отандық нарықтағы тәжірибелерді іске асырса жеткілікті. Үшіншіден, арзан және ұзақмерзімді несиенің болмауына байланысты адамның өмір сүру деңгейі түсті. Сондықтан, көптеген отандық кәсіпорындар

өздернің инновациялық белсенділігін күрт төмендетіп алады. Мысалы, ғылыми зерттеулер жүргізбей, тек қолжетімді отандық және шетелдік технологияларды қолданады. Төртіншіден, инновациялық белсенділікті анықтайтын статистиканы бір жүйеге келтіру. Бесіншіден, тәжірибенің, нарықтағы маркетингтік дамудың аздығы мемлекет тарапынан ақпараттық қолдаудың болмауының әсерінен болады. Қазақстан Республикасында инновация көбінесе тек жаңа технологияларды өндірумен, ал, деңгей ғылыми зерттеуге кеткен шығынмен немесе тіркеуге тұрған патенттер санымен анықталады.

Халықаралық статистикада кәсіпорын жоғарғы технологиялық болып есептелу үшін ғылыми-зерттеуге жалпы айналымның 5 %-ы жұмсалуды қажет. Экономиканың инновациялылығы тікелей жоғары технологиялық өндірістің мемлекеттік экономикадағы орнына байланысты. Осыған орай, экономиканың

инновациялылығының мағынасы өзгеріп, тек жоғары технология деңгейіне, яғни, ғылым мен тапқырлыққа кеткен шығынға теңеледі. Авторлардың тұжырымы бойынша, ұйымның инновациялылығы еңбектің өнімділігі мен бір адамға шаққан пайдамен сипатталады.

Қызмет көрсету саласындағы ұйымның әлеуетінің мәселелерін үш негізгі құрамға бөліп қарастыруға болады: ресурсты, функционалды және нәтижелі құрамдық.

Нәтижелер

Осы ақпараттарды нәтижелей келгенде, қызмет көрсету саласындағы кәсіпорынның инновациялық дамуына келесідей факторлар кері әсерін тигізеді:

1. Экономикалық факторлар: қаражаттың аздығы; мемлекет тарапынан қолдаудың жеткіліксіздігі; жаңа тауарға, қызметке деген сұраныстың төмендігі; экономикалық тәуекелдің жоғары болуы.

Кесте 2

Қызмет көрсету саласындағы кәсіпорынның инновациялық әлеует мәселелері

Әлеует	Мәселе	Себебі
Ресурстық құрамдас	-ғылыми -техникалық -қаржылық -кадрлық	-ғылыми қызмет нарығының ұзақ қалыптасуы; -сапалы білімге сұраныстың көп болмауы; -ғылыми және техника саласындағы қызметкерлердің жалақысының аз болуы; - салықтың қымбат болуы; -мемлекет тарапынан қаржылай көмектің болмауы және т.б..
Функционалды құрамдас	-ақпараттық -басқарушылық -ұйымдастырушылық -инфрокұрылымдық	-инновациялық қызмет көрсету саласындағы маркетингтік ақпараттық болмауы немесе қолжетімсіздігі; -мемлекеттік статиска жүйесінің инновациялық басқаруға икемсіздігі; -осы саладағы басқарушылардың білімінің аздығы; -жұмыскерлердің инновацияғы іштей қарсы болуы; -жоба үлгілерінің болмауы; -кіші бизнестегі бәсекелестіктің болмауы және т.б.
Нәтижелі құрамдық		-инновацияғы сұраныстың аз болуы; -тиімсіз сұраныс құрылымы; -технологиялық инновацияның жоғары тәуекелділігі және т.б..
Ескерту: авторлармен [5] әдебиет негізінде құрастырылған		

2. Ішкі факторлар: төменгі инновациялық әлеует; мамандардың тапшылығы; жаңа технологиялар жайла ақпараттың жеткіліксіздігі.

3. Басқа факторлар: инновациялық қызметті реттейтін заңдық және нормативті-құқықтық актілердің жеткіліксіздігі; банктік, ақпараттық инфрақұрылымның дамымағандығы.

Қорытынды

Жоғарыдағы тақырыпты зерттей келе, келесідей ұсыныстармен тұжырымдама жасауға болады.

Біріншіден, Қазақстан Республикасында қызмет көрсету саласындағы кәсіпорынның инновациялық дамуына инновацияны енгізудің алғашқы мәселесі жаңалық енгізу құнының жоғары болуы.

Екіншіден, қызмет көрсету саласындағы кәсіпорынның инновациялық дамуына инвестиция тарту үшін ұлттық инновациялық

рейтингте жоғары орын алу керек. Сондықтан, маркетингтік, ұйымдастырушылық және экологиялық көрсеткіштерін жақсарту жолдарын қарастырудың қажеттілігі.

Үшіншіден, қызмет көрсету саласындағы кәсіпорынның инновациялық дамуына кәсіпорынның инновациялылығы ғылыми зерттеуге кететін қаржы көлемімен емес, еңбек өнімі мен бір адамға келген пайдамен есептелу қажет.

Экономиканың негізінде тиімділігі жоғары материалдық өндіріс, ауыл шаруашылығы, қызмет көрсету базасы, жоғары технологиялық қызметтер болу керек. ЖІӨ кәсіпорын мен халықтың экономикалық белсенділігін арттыратын қызмет көрсету саласының даму айналасындағы құрылыс, өнеркәсіп есепке алыну керек.

Постиндустриалды даму деп атанған қызмет көрсету саласының уақыты аяқталып, инновациялық экономика тауар мен қызметтің жаңа бірігу принципі арқылы жүзеге асыру қажет.

Әдебиеттер тізімі

1. Комитет по статистике Министерства Национальной экономики Республики Казахстан. [Электронный ресурс] – URL: <https://stat.gov.kz/> (дата обращения: 05.10.2020).
2. Логинов М.П., Усова Н.В. Особенности управления инновациями в сфере услуг // Вестник Челябинского государственного университета. — 2019. — № 3 (425). — С. 120—131.
3. Сейданов А. Инновационное развитие в сфере услуг. [Электрон.ресурс] — URL:<https://mysl.kazgazeta.kz/news/6044/> (дата обращения: 25.05.2015)
4. Мотышина М.С. Развитие сферы услуг в России в условиях экономического кризиса // Маркетинг услуг. — 2010. — № 2. — С. 86—95.
5. Оголева Л.Н., Радиковский В.Н., Сумарков В.Н. Инновационный менеджмент. — Москва: ИНФРА-М, 2011. — 237 с.
6. Баранчеев В.П. Управление инновациями : учеб. для бакалавров. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва: Юрайт, 2014. — 711 с.
7. Мемлекет басшысы «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жөнінде кеңес өткізді. — 2020. [Электронный ресурс] – URL: <https://www.akorda.kz/ru/events/glava-gosudarstva-provel-soveshchanie-po-realizacii-gosudarstvennoi-programmy-cifrovoikazahstan> (дата обращения: 09.08.2020).

N.B. Omarbekova, A.M. Bakirbekova

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

Development of enterprise innovations in the service sector

Abstract. The service sector is an important sector that affects the development of the world economy in the Twenty-First Century. This article discusses the current level of innovation in the service sector in the Republic

of Kazakhstan, issues of innovative development and organizational issues of enterprises and organizations. In particular, the authors consider the lack of own funds of the enterprise and the high cost of innovation as the main problems of introducing innovations in the service sector of the Republic of Kazakhstan. Therefore, we are talking about the need to change the system of marketing, organizational and environmental statistics in order to attract investment in the field of service development. In turn, the innovativeness of the enterprise should be calculated not only by the amount of funds, but also by the amount spent on scientific research, the volume of total labor production and the annual profit of the enterprise per person.

Keywords: activity, innovation, innovative services, innovative development, innovation activity, investment.

Н.Б. Омарбекова, А.М. Бакирбекова

Евразийский национальный университет имени Л.Н.Гумилева, Нур-Сұлтан, Қазақстан

Развитие инноваций в предприятиях сферы услуг

Аннотация. Сфера услуг является важной отраслью, влияющей на развитие мировой экономики в XXI веке. В данной статье рассматриваются современный инновационный уровень сферы услуг в Республике Казахстан, организационные и инновационные вопросы развития предприятий и организаций. В частности, авторы считают основными проблемами внедрения инноваций в сферу услуг в Республике Казахстан недостаток собственных средств предприятия и высокую стоимость инноваций. Поэтому речь идет о необходимости изменения системы проведения маркетинговой, организационной и экологической статистики для привлечения инвестиций в сферу услуг. В свою очередь, инновационность предприятия предполагает не столько объем средств, затрачиваемых на научные исследования, сколько объем валового продукта труда и годовой прибыли, заработанной предприятием в расчете на одного человека.

Ключевые слова: деятельность, инновации, инновационная деятельность, инновационное развитие, инновационная активность, инвестиции.

References

1. Committee on statistics of the Ministry of national economy of the Republic of Kazakhstan. [Electronic resource] - URL: <https://stat.gov.kz/> (date of submission 05.10.2020).
2. Loginov M. P., Usova N. V. features of Innovation Management in the field of services // Bulletin of Chelyabinsk State University. — 2019. — № 3 (425). - P. 120-131.
3. Abylaykhan Seidanov. Innovative development in the field of services. [Electron.resource] - 2015. - URL: <https://mysl.kazgazeta.kz/news/6044/> (date of application 25.05.2015)
4. Motyshina, M. S. development of services in Russia under the economic crisis / M. S. Motyshina // marketing services. — 2010. - No. 2 — - pp. 86-95
5. Ogoleva L. N., Radikovskiy V. N., Sumarkov V. N. innovative management. - M.: infra-m. -2011. — 237s.
6. Baranchev, V.P. management of innovations: ucheb. for bachelors / V. P. Baranchev, N. P. Maslennikova, V. M. Mishin. - 2nd ed., pererab. and the ball. Moscow: Yurayt publ., 2014. - 711 P.
7. the head of State held a meeting on the implementation of the Digital Kazakhstan state program.//—2020. – URL: <https://www.akorda.kz/ru/events/glava-gosudarstva-provel-soveshchanie-po-realizacii-gosudarstvennoi-programmy-cifrovoikazahstan> (date of registration 09.08.2020).

Авторлар туралы мәліметтер:

Омарбекова Н.Б. – негізгі автор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті инновациялық менеджмент кафедрасының докторанты, Қажымұқан, 11, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

Бакирбекова А.М. – экономика ғылымдарының кандидаты, инновациялық менеджмент кафедрасының доценті, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

Omarbekova N.B. – *The main author*, Doctoral student of the specialty «Innovation Management» of the L.N. Gumilyov Eurasian National University, st. Kazhymukan, 11, Nur-Sultan, Kazakhstan.

Bakirbekova A.M. – Candidate of Economic Sciences, Acting Professor of the Department of Management, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Kazhymukan st., 11, Nur-Sultan, Kazakhstan.